

SRO Amersfoort B.V.

Financieel jaarverslag 2017

INHOUDSOPGAVE

Pagina

FINANCIEEL VERSLAG

1	Bestuursverslag	2
---	-----------------	---

JAARREKENING

1	Balans per 31 december 2017	9
2	Winst-en-verliesrekening over 2017	10
3	Kasstroomoverzicht 2017	11
4	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	12
5	Toelichting op de balans per 31 december 2017	18
6	Toelichting op de winst-en-verliesrekening over 2017	27
7	Overige toelichting	29

OVERIGE GEGEVENS

1	Statutaire regeling winstbestemming	31
2	Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2016	31
3	Voorstel bestemming resultaat 2017	31
4	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	32

FINANCIEEL VERSLAG

1 BESTUURSVERSLAG

Algemeen

Algemeen

We hebben een blijvende ambitie om onze dienstverlening rond vastgoed duurzaam te verbeteren. SRO ontwikkelt zich van gebouwbeheerder naar brede ondersteuner bij het portefeuillebeheer (ook wel assetmanager genoemd). De uitvoering van periodiek en dagelijks onderhoud blijft de basis van ons werk. Maar daarbovenop ontsluiten we de data en informatie over accommodaties, adviseren en ondersteunen we bij inhoudelijke vastgoedvragen zoals beperking leegstand, demarcatie of maatschappelijk rendement. Om dat mogelijk te maken investeerde SRO afgelopen jaar menskracht en middelen in het op orde brengen van data, de vastlegging en ontsluiting daarvan en brachten we rapportages aan de gemeente Amersfoort uit.

In gesprekken met de gemeente, verenigingen en de Amersfoortse Sport Federatie is er veel aandacht besteed aan de onderstaande onderwerpen:

- Het in gebruik nemen van Amerena bepaalt steeds meer de agenda van betrokken verenigingen, SRO en gemeente. Eind 2016 is de exploitatie aanbieding geactualiseerd en hebben de partijen verenigd in het 'sportkaartcollectief' bij de gemeente aangegeven wat ze tegen welke voorwaarden willen gaan doen.
- Met de buiten- en binnensportverenigingen is verder invulling gegeven aan zowel vormen van zelfbeheer als aan het multifunctioneler maken van de voorzieningen.

Exploitatie

Binnensport

In gebruik van de binnensportlocaties van Amersfoort zien we een afname van de bezetting. Het aantal uren gebruik door onderwijs blijft stabiel. Bij het gebruik door verenigingen zien we een daling. Deze daling zien we licht over de hele linie maar daarnaast zien we dat het vertrek van NIKA Hoogland uit de SRO accommodaties zichtbaar wordt en weten we dat de KNVB (zaalvoetbal) op dit moment minder huurt.

We zijn in 2017 gestart met een onderzoek naar ligging, bezetting en mogelijkheden van de Amersfoortse binnensportaccommodaties om inzichtelijk te maken hoeveel en aan welke binnensportaccommodaties op langere termijn nog behoefte is.

De handbalvereniging Fidelitas neemt nu ook deel aan de pilot waarin de sportverenigingen zelf de horeca's van de sportaccommodaties beheren. Op dit moment doen drie verenigingen dit, te weten de Crackerjacks, BAN Badminton en Fulmen Fidelitas.

Het klanttevredenheidsonderzoek gaf wederom een lichte stijging aan. Amersfoort scoorde een 7.3, 0,1 hoger dan vorig jaar. Naar aanleiding van dit onderzoek gaan we met verenigingen in gesprek om te onderzoeken hoe we de tevredenheid nog verder kunnen verhogen.

Natuurboerderij

In 2017 zijn de bezoekersaantallen weer iets gestegen. Zowel door de week als in het weekend wordt meer gebruik gemaakt van de boerderij. De boerderij wordt ook vaker verhuurd. Daarnaast hebben we een crowd fundingsactie gedaan om te kunnen starten met de realisatie van de natuurspeelplek. De realisatie van de natuurspeelplek wordt in fasen uitgevoerd, de eerste fase is in 2017 gerealiseerd.

Zwembaden

Sportfondsenbad Amersfoort

Het afgelopen jaar is het Sportfondsenbad met regelmaat geplaagd door technische problemen die te maken hebben met de hoge leeftijd van het pand. Gezamenlijk met de verenigingen, Technische dienst en de afdeling vastgoed zijn herstelwerkzaamheden gepland en uitgevoerd zodat de klanten en verenigingen hier zo min mogelijk hinder van hebben ondervonden.

Tevens heeft het Sportfondsenbad dit jaar opnieuw samen met Sportontwikkeling een rol mogen spelen in het succesvol organiseren van de Koningsspelen en de start van het 50+ sportseizoen.

Op het gebied van zwemlessen hebben we het afgelopen jaar iets moeten inleveren. Enerzijds dat er veel klanten momenteel wachten totdat Amerena opengaat, anderzijds als gevolg van de introductie van continuuroosters op basisscholen, waardoor we minder water beschikbaar hebben om zwemlessen te kunnen faciliteren. Ondanks het feit dat de accommodatie sterk verouderd is en er minimaal onderhoud wordt gepleegd, waarden onze klanten de dienstverlening nog altijd met een 7.1.

Liendert

Zwembad Liendert heeft in 2017 vooral ingezet op het op peil houden van de zwemlessen omdat diverse basisscholen overgegaan zijn op een continuurooster. Implementatie van continuuroosters was in Liendert mogelijk, daar er nog voldoende water beschikbaar was om dit in te plannen. Ook daar zien we uitstelgedrag en dat klanten wachten op opening Amerena.

Ondanks het feit dat de accommodatie niet meer helemaal optimaal is waarden onze klanten het zwembad hoger dan in 2016 en geven het een 7.5.

Hoogland

Zwembad Hoogland heeft ook in 2017 vooral ingezet op het op peil houden van de zwemlessen als gevolg van de introductie van continuuroosters van basisscholen. Hierdoor vervielen de zwemlessen op de woensdag en vrijdag vanaf 13.00 uur. Desondanks is het zwembad Hoogland gelukt om meer leskinderen dan 2016 te faciliteren. Daarnaast is het zwembad in de zomer opnieuw open gebleven. De klanttevredenheid voor zwembad Hoogland is toegenomen van een 7.2 naar een 7.7.

Bosbad

Het bezoek aan het Bosbad is beperkt gebleven als gevolg van het slechte weer. Het voorjaar was geweldig, maar de zomervakantie en de periode erna waren gewoon niet goed genoeg qua zon en temperatuur. De voorstellingen in het Openluchttheater zijn goed bezocht. Ook is er weer, in afstemming met de sportverenigingen in het gebied, medewerking verleend aan de organisatie van het grote dance festival 'Into the woods'. Daarnaast zijn er ook voor het eerst twee huwelijken voltrokken en zijn er veel acties geweest om meer bezoekers te trekken.

De klanttevredenheid is toegenomen van een 7.3 naar een 7.9.

Buitensport

In 2017 is een kunstgrasveld bij voetbalvereniging Cobu Boys gerenoveerd. Voor alle kunstgrasvelden is in beeld gebracht welke ondergrond is toegepast, zodat er bij renovatie gerichter een plan van aanpak kan worden opgesteld. In 2017 is een start gemaakt met het inventariseren van mogelijke beheersmaatregelen en investeringen die wellicht milieuschade kunnen voorkomen.

Vastgoed/Technische dienst

In 2017 is opnieuw medewerking verleend aan het goed laten verlopen van de Tweede Kamerverkiezingen. Onze werkzaamheden betreffen het inrichten van de stemlokalen en plaatsen van de verkiezingsborden.

Bij buurthuis de Sleutel zijn de kozijnen en dakbedekking vervangen. Terugkerende werkzaamheden betreffen het uitvoeren van diverse MJOP's voor de diverse panden bij SRO in beheer. Dat betreft dan bijvoorbeeld welzijnspannen, begraafplaats Rusthof en de rioolgemalen.

Sportservice

In 2017 heeft SRO in opdracht van de gemeente 21,5 fte Buurtsportcoaches ingezet.

Het kader van deze opdracht is verwoord in de Sportnota 'Amersfoort F!t'. Speerpunten van dit sportbeleid zijn het activeren van inactieve inwoners (in het bijzonder senioren, jeugd en gehandicapten) en het ondersteunen van sportverenigingen in hun ambitie om uit te groeien tot een brede, sterke sportvereniging. De rol van de buurtsportcoach is in 2017 uitgegroeid tot een 'sportieve verbinder'. In samenwerking met verschillende partners zijn nieuwe beweegactiviteiten opgezet voor inactieve Amersfoorters. De buurtsportcoaches zijn hierbij actief binnen de werkvelden onderwijs, zorg, gezondheid en sport. De professionals van de Sociale Wijkteams en IndeBuurt waren in 2017 dé

partners in de wijk als het gaat om het in beweging brengen van kwetsbare doelgroepen.

Sportverenigingen blijven de belangrijkste partner daar waar het gaat om het organiseren van structureel sport- en beweegaanbod voor de inwoners van Amersfoort. De enorme groep vrijwilligers die gekoppeld is aan deze verenigingen zorgt voor een groot en gedifferentieerd sportaanbod. De Buurtsportcoaches proberen daar waar mogelijk de vraag van de overige partners bij dit aanbod te brengen en sportverenigingen te ondersteunen bij hun reguliere verenigingsactiviteiten én activiteiten voor deze nieuwe doelgroepen.

Aangepast Sporten

Een belangrijke ontwikkeling in 2017 is de groei van het aantal sport- en beweegmogelijkheden bij sportverenigingen voor inwoners met een beperking. (Aangepast Sporten) Het totaal aantal sportverenigingen met een aanbod voor deze doelgroep is in 2017 met 3 verenigingen gegroeid naar 13. In combinatie met de interventie Special Heroes op het Speciaal Onderwijs (leerlingen maken onder schooltijd kennis met verschillende sporten) heeft Aangepast Sporten in Amersfoort een flinke impuls gekregen.

Verenigingsadvisering

Steeds meer verenigingen doen een beroep op ondersteuning van een buurtsportcoach.

Buurtsportcoaches spelen een rol als het gaat om *ondersteuning, advisering of ontwikkeling*.

Ondersteuning gaat over hulp bij uitvoering van maatschappelijke activiteiten of reguliere clubactiviteiten. *Advisering* houdt in dat besturen en commissies worden geholpen bij verenigingsprocessen (bijvoorbeeld vrijwilligersbeleid). Van *ontwikkeling* is sprake als besturen worden geholpen bij het opzetten of veranderen van de vereniging als organisatie. In 2017 hebben de Buurtsportcoaches met 70 verenigingen één of meerdere van deze rollen gespeeld. Bij 46 verenigingen is een uitgebreide vitaliteitsmonitor afgenomen.

Stedelijke inzet

De 'Sportzomer 2017' stond bol van activiteiten voor álle doelgroepen. In de vakantieperiode konden inwoners van Amersfoort 6 weken lang wekelijks laagdrempelig sporten bij verschillende sportverenigingen verspreid over de hele stad.

Tenslotte werpt de samenwerking met de zorgprofessionals in de wijken haar vruchten af: in 2017 werden 610 individuele doorverwijzingen via deze partners door de Buurtsportcoaches begeleid naar passend sportaanbod. Een stijging van bijna 50% ten opzichte van 2016.

De cijfers

Indicatie aantallen deelnemers activiteiten Sportservice

Doelgroep	Aantal deelnemers	Toelichting
Jongeren/Jeugd	5.800	Wekelijks 12 activiteiten in de wijken in samenwerking met sociale partners en sportaanbieders.
Senioren (TopFit en Sociaal Vitaal)	27.000	52 beweeggroepen per week, 40 weken per jaar
Bijzondere doelgroepen	6.800	o.a. Clienten Amerpoort, 's Heerenloo en Kwintes, Werkzoekenden, LVB Jongeren, Kinderen met Motorische Achterstand en volwassenen met NAH. In totaal 14 groepen per week.
Onderwijs	12.000	Lessen Lichamelijke Opvoeding en naschoolse activiteiten op 12 basisscholen (ABC)
Schoolsport	18.930	Schoolsporttoernooien (5.500), Clinics op scholen(12.800) en Kies je Sport (630)
Stedelijke activiteiten (eenmalig)	4.370	Koningsspelen (3.100), Sportzomer (700), Girlz Allowed (120), Cruiff Court Toernooien (250) Dag van Aangepast Sporten (200)
Jeugdportfonds	1.300	Via ruim 80 intermediairs verspreid over de stad; kinderen uit gezinnen met financiële problemen kunnen via het Jeugdportfonds sporten bij een club.
Individuele doorverwijzingen	610	Inactieve bewoners die via gezondheids- en zorgprofessionals zijn doorverwezen.

Bezoekersaantallen zwembaden per locatie

	2015		2016		2017	
Sportfondsenbad	321.771	60%	336.464	60%	286.401	56%
Zwembad Hoogland	105.154	19%	116.977	21%	116.983	23%
Zwembad Liendert	61.921	11%	66.165	12%	66.610	13%
Bosbad Amersfoort/OiA	50.969	9%	44.573	8%	46.035	9%
Totaal	539.815	100%	564.179	100%	516.029	100%

Bezoekersaantallen zwembaden per groep

	2015		2016		2017	
Verenigingen	195.456	36%	200.270	35%	157.628	28%
Onderwijs	-	-	5603	1%	2.302	0%
Speciale doelgroepen	168.520	31%	194.085	34%	193.464	34%
Recreanten	175.839	33%	164.221	29%	162.635	29%
Totaal	539.815	100%	564.179	100%	516.029	100%

Leerlingenvervoer

Uren zaalverhuur binnensport

	2015	2016	2017
Onderwijs Amersfoort	42.412	46.244	46.439
Verenigingen	20.868	25.402	20.330
Totaal	63.280	71.646	66.769

Bezoekersaantallen binnensport

	2015	2016	2017
Sporthallen/-zalen	1.031.175	1.134.750	1.045.268
Gymnastieklokalen	447.120	512.200	499.156
Totaal	1.478.295	1.646.950	1.544.425

Ontwikkeling bedrijfsresultaat

Het bedrijfsresultaat van SRO Amersfoort B.V. komt uit op € 270.927. Het resultaat van SRO Amersfoort B.V. ligt in 2017 lager dan in 2016 (toen bedroeg het resultaat € 619.660). In 2016 is het resultaat beïnvloed geweest door het opnemen van een belastinglatentie. De orderportefeuille voor investeringsprojecten was in 2017 lager dan in 2016.

Voornaamste risico's en onzekerheden

Hiervoor wordt verwezen naar de risico's zoals genoemd onder de niet verwerkte verplichtingen bij de "Niet in de balans opgenomen verplichtingen en activa" in de bijgaande jaarrekening.

Vooruitzichten

De verwachtingen voor komend jaar zijn dat het resultaat onveranderd positief blijft. In het jaar 2018 is de verwachting dat er, naast de komst van de Amerena, geen grote ontwikkelingen zullen zijn. Wel zal er veel aandacht gegeven worden aan de verdere invulling van het beheer van Amerena en de vastgoedportefeuille.

Amersfoort, 17 april 2018

M.J. van Vilsteren MBA
Directeur Operations

drs. M.C. Bloemsma RA
Financieel Directeur

JAARREKENING

Balans per 31 december 2017

Winst-en-verliesrekening over 2017

Kasstroomoverzicht 2017

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Toelichting op de balans per 31 december 2017

Toelichting op de winst-en-verliesrekening over 2017

Overige toelichtingen

(in duizenden euro's)

1 BALANS PER 31 DECEMBER 2017
(voor winstbestemming)

		31 december 2017	31 december 2016
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	(1)	1.565	1.221
Financiële vaste activa	(2)	191	209
		<u>1.756</u>	<u>1.430</u>
Vlottende activa			
Vorraden	(3)	90	49
Onderhanden projecten	(4)	154	327
Vorderingen	(5)	5.941	6.093
Liquide middelen	(6)	49	59
		<u>6.234</u>	<u>6.528</u>
		<u>7.990</u>	<u>7.958</u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Geplaatst kapitaal	(7)	18	18
Overige reserves		1.107	1.107
Onverdeelde winst		271	620
		<u>1.396</u>	<u>1.745</u>
Voorzieningen	(8)	4.449	4.135
Kortlopende schulden	(9)	2.145	2.078
		<u>7.990</u>	<u>7.958</u>

(in duizenden euro's)

2 WINST-EN-VERLIESREKENING OVER 2017

		<u>2017</u>	<u>2016</u>
Netto-omzet	(10)	13.979	15.831
Wijzigingen in voorraden en onderhanden projecten		-173	-169
Overige bedrijfsopbrengsten	(11)	<u>6.245</u>	<u>6.200</u>
Som van de bedrijfsopbrengsten		20.051	21.862
Kosten			
Kosten projecten		1.726	2.819
Kosten exploitatie en andere externe kosten	(12)	7.008	7.040
Personeelskosten	(13)	8.113	8.374
Afschrijvingen		327	295
Algemene Beheerskosten		<u>2.512</u>	<u>2.833</u>
Som van de bedrijfskosten		19.686	21.361
Bedrijfsresultaat		<u>365</u>	<u>501</u>
Financiële baten en lasten		2	10
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	(14)	<u>-80</u>	<u>-133</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen		287	378
Belastinglatentie	(15)	<u>-16</u>	<u>242</u>
Resultaat na belastingen		<u><u>271</u></u>	<u><u>620</u></u>

* SRO Amersfoort B.V. is vanaf boekjaar 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.

(in duizenden euro's)

3 KASSTROOMOVERZICHT 2017

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2017	2016
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	365	501
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	327	295
Mutatie voorzieningen	314	-355
Veranderingen in het werkkapitaal:		
Mutatie voorraden	-42	9
Mutatie onderhanden projecten	173	66
Mutatie vorderingen	155	-409
Mutatie kortlopende schulden	67	201
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	1.359	308
Rentebaten	2	10
Vennootschapsbelasting	-80	-133
Mutatie belastinglatentie	-16	242
	-94	119
Kasstroom uit operationele activiteiten	1.265	427
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen in materiële vaste activa	-686	-293
Desinvesteringen materiële vaste activa	13	-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-673	-293
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Toename overige vorderingen	-	-160
Afname overige vorderingen	18	-
Betaalbaar gesteld dividend	-620	-6
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-601	-165
Netto kasstroom	-10	-32

4 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

Oprichting en activiteiten

SRO Amersfoort B.V. (geregistreerd onder KvK-nummer 32090798), statutair gevestigd te Amersfoort, heeft tot doel het verrichten van werkzaamheden, verlenen van diensten en adviezen, beheren en exploiteren van voorzieningen voor sport, onderwijs en welzijn.

Vestigingsadres

SRO Amersfoort B.V. (geregistreerd onder KvK-nummer 32090798) is feitelijk gevestigd op Soesterweg 556 te Amersfoort.

Groepsverhoudingen

SRO Amersfoort B.V. is een 100% dochteronderneming van NV Sport, Recreatie en Onderwijsvoorzieningen (SRO) te Amersfoort, hierna te noemen NV SRO. De financiële gegevens van SRO Amersfoort B.V. zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van NV SRO.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN DE JAARREKENING

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving.

De jaarrekening is opgemaakt op basis van historische kostprijs. De waardering van activa en passiva geschiedt, voor zover niet anders is vermeld, tegen nominale waarde.

Winsten worden toegerekend aan de periode waarin ze zijn gerealiseerd. Verliezen worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers zijn daar waar nodig aangepast voor vergelijkingsdoeleinden.

(in duizenden euro's)

Pensioenen

Pensioenverplichtingen

De gehanteerde pensioenregelingen van de vennootschap en haar geconsolideerde maatschappijen zijn toegezegde pensioenregelingen die zijn ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds. De pensioenlasten en -verplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord. Onder een toegezegde pensioenregeling wordt verstaan een regeling waarbij aan de werknemers een pensioen wordt toegezegd, waarvan de hoogte afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte of contractuele basis premies betaald door de instelling. De pensioenregeling bij het APB is een middelloonregeling.

Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst wordt beoordeeld of en zo ja welke verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum bestaan. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terug storting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen. De kosten voor indexaties zijn verdisconteerd in de jaarlijkse premie.

Ultimo 2017 waren er voor de groep geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie.

ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de prijzen. Wanneer de beleidsdekkingsgraad lager is dan 110% vindt er geen indexatie plaats. De beleidsdekkingsgraad van Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP per 31 december 2017 is 101,5%. Zolang de beleidsdekkingsgraad lager is dan 110% worden de pensioenen van de werknemers niet geïndexeerd, tussen de 110 - 125% vindt een gedeeltelijke indexering van de pensioenen plaats. Vanaf een beleidsdekkingsgraad van 125% is volledige indexatie mogelijk (en vindt eventueel een na-indexatie plaats).

Oordelen en schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient de ondernemingsleiding, overeenkomstig algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten, die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als eigen vermogensinstrumenten, worden gepresenteerd onder het eigen vermogen. Uitkeringen aan houders van deze instrumenten worden in mindering van het eigen vermogen gebracht als onderdeel van de winstverdeling.

Financiële instrumenten, die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als een financiële verplichting, worden gepresenteerd onder de schulden. Rente, dividenden, baten en lasten met betrekking tot deze financiële instrumenten worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord als kosten of opbrengsten.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa in eigen gebruik worden gewaardeerd tegen de kostprijs (verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs) verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijving is lineair en gebaseerd op de verwachte gebruiksduur rekening houdend met de restwaarde. In de waardering zijn geen herstelkosten begrepen.

De activa in uitvoering betreffen de voorbereidingskosten voor het uitvoeren van energiebesparende maatregelen.

Financiële vaste activa

Onder de financiële vaste activa zijn actieve belastinglatenties opgenomen, indien en voor zover het waarschijnlijk is dat realisatie van de belastingclaim te zijner tijd zal kunnen plaatsvinden. Deze actieve latenties zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en hebben overwegend een langlopend karakter.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De vennootschap beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de winst- en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Voorraden

De voorraden grond- en hulpstoffen, gereed product en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs dan wel de lagere opbrengstwaarde.

Onderhanden projecten

De onderhanden projecten in opdracht van derden worden gewaardeerd tegen de gerealiseerde projectkosten vermeerderd met de winst die aan dat deel van het project waarvoor prestaties zijn verricht is toe te rekenen ('percentage of completion'- methode), indien deze winst op verantwoorde wijze bepaald kan worden en verminderd met verwerkte verliezen en gedeclareerde termijnen. Als de winst niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, wordt de winst geheel verantwoord in het boekjaar waarin het project wordt opgeleverd respectievelijk voltooid ('percentage of completion with zero profit'- methode).

De projectkosten omvatten de direct op het project betrekking hebbende kosten. De mate waarin de prestaties zijn verricht is bepaald op basis van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten.

Onderhanden projecten waarvan het saldo een debetstand vertoont, worden gepresenteerd onder de vlottende activa. Onderhanden projecten waarvan het saldo een creditstand vertoont, worden gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

(in duizenden euro's)

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op basis van reële waarde en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs, voor zover nodig onder aftrek van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en er zijn geen vreemde valuta aanwezig.

Voorzienen

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzienen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overige voorzieningen

Groot onderhoud gebouwen

De voorzieningen voor groot onderhoud zijn opgenomen op basis van conditie gestuurd onderhoud volgens de NEN 2767. Om de fluctuerende uitgaven te egaliseren wordt jaarlijks een vast bedrag toegevoegd aan de voorziening. De jaarlijkse uitgaven voor het verrichte groot onderhoud worden onttrokken aan de voorziening.

Personeelsregelingen

De voorziening personeelsregelingen is gevormd in verband met jubileumaanspraken voortkomend uit de CAO-afspraken, aanspraken uit spaarovereenkomsten en aanspraken van oud-medewerkers.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Daar waar geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde.

(in duizenden euro's)

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATBEPALING

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de netto-omzet en de kosten en andere lasten van het verslagjaar met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

Winsten zijn verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen welke hun oorsprong vinden in het boekjaar zijn in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Netto-omzet

Algemeen

Onder netto omzet wordt verstaan de opbrengst uit levering van goederen en diensten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen.

Verkoop van goederen

Opbrengst uit verkoop van goederen wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt als alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's met betrekking tot de goederen die zijn overgedragen aan de koper, mits het bedrag van de opbrengst op betrouwbare wijze kan worden bepaald en ontvangst van de opbrengst waarschijnlijk is.

Verlenen van diensten

Indien het resultaat van een transactie aangaande het verlenen van een dienst betrouwbaar kan worden geschat en ontvangst van de opbrengst waarschijnlijk is, wordt de opbrengst met betrekking tot die dienst verwerkt naar rato van de verrichte prestaties.

Kosten algemeen

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Afschrijvingen

De afschrijvingen geschieden tijdsevenredig op basis van de verwachte economische levensduur. Software wordt in het jaar van aanschaf ten laste van het resultaat gebracht.

Financiële baten en lasten

Renteopbrengsten worden tijdsevenredig in de winst-en-verliesrekening verwerkt rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost, indien hun bedrag bepaalbaar is en hun ontvangst waarschijnlijk.

Periodieke rentelasten en soortgelijke lasten komen ten laste van het jaar waarover zij verschuldigd worden.

(in duizenden euro's)

Belastingen

De vennootschapsbelasting wordt berekend tegen het geldende tarief over het resultaat van het boekjaar, waarbij rekening wordt gehouden met permanente verschillen tussen de winstberekening volgens de jaarrekening en de fiscale winstberekening, en waarbij actieve belastinglatenties (indien van toepassing) slechts worden gewaardeerd voor zover de realisatie daarvan waarschijnlijk is.

Buitengewone baten en lasten

Onder buitengewone baten en lasten worden verstaan baten en lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die duidelijk te onderscheiden zijn van de activiteiten in het kader van de gewone bedrijfsuitoefening en derhalve naar verwachting zelden zullen voorkomen.

GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en de kortlopende schulden aan kredietinstellingen.

5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
1. Materiële vaste activa		
Andere vaste bedrijfsmiddelen	1.560	1.221
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa	<u>5</u>	<u>-</u>
	<u>1.565</u>	<u>1.221</u>

	<u>Andere vaste bedrijfs- middelen</u>	<u>Vaste bedrijfs- middelen in uitvoering en vooruit- betaald op materiële vaste activa</u>	<u>Totaal</u>
<i>Boekwaarde per 1 januari 2017</i>			
Aanschaffingswaarde	6.777	-	6.777
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-5.556	-	-5.556
	<u>1.221</u>	<u>-</u>	<u>1.221</u>
<i>Mutaties</i>			
Investeringen	680	5	685
Desinvesteringen	-125	-	-125
Afschrijving desinvesteringen	112	-	112
Afschrijvingen	-327	-	-327
	<u>340</u>	<u>5</u>	<u>345</u>
<i>Boekwaarde per 31 december 2017</i>			
Aanschaffingswaarde	7.333	5	7.337
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-5.772	-	-5.772
	<u>1.561</u>	<u>5</u>	<u>1.565</u>

De investeringen betreffen met name de investeringen in duurzame bedrijfsmiddelen (waaronder zonnestroominstallaties) en sport- en spel materialen.

*(in duizenden euro's)**Afschrijvingspercentages*

	%	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	2,50-33,33	
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa	0	
	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>

2. Financiële vaste activa

Overige vorderingen	<u>191</u>	<u>209</u>
---------------------	------------	------------

Onder de overige vorderingen worden de actieve belastingvorderingen op de fiscus opgenomen. Tevens worden langlopende leningen verantwoord die verstrekt zijn aan huurders ter financiering van een verbouwing aan het gehuurde pand.

Overige vorderingen

Langlopende vorderingen	-	2
Latente belastingvorderingen	191	207
	<u>191</u>	<u>209</u>

20172016*Latente belastingvorderingen*

Stand per 1 januari	207	-
Mutatie boekjaar	-16	207
Stand per 31 december	<u>191</u>	<u>207</u>

3. Voorraden

Onder deze post worden de voorraden bij de horeca gelegenheden verantwoord.

(in duizenden euro's)

4. Onderhanden projecten

Onder deze post zijn opgenomen de projecten in opdracht van derden. De projecten waarvan de gefactureerde termijnen de waarde van het verrichte werk overtreffen zijn opgenomen onder de kortlopende schulden.

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
Projectkosten	1.815	4.529
Gedeclareerde termijnen	-1.961	-4.427
Projectvoorzieningen	-59	-192
	<u>-205</u>	<u>-90</u>
Projecten in uitvoering waarvan de geactiveerde kosten hoger zijn dan de gedeclareerde termijnen	154	327
Projecten in uitvoering waarvan de gedeclareerde termijnen hoger zijn dan de geactiveerde kosten	-359	-417
	<u>-205</u>	<u>-90</u>

De winst van de onderhanden projecten is volgens de 'percentage of completion methode' verantwoord. Voor het bepalen van het percentage gereedheid is uitgegaan van de gerealiseerde kosten. De daling van de kosten en de termijnen komt door een lager incidenteel project volume.

5. Vorderingen

Een specificatie van de vorderingen volgt hieronder:

Handelsdebiteuren	390	716
Vorderingen op groepsmaatschappijen	3.385	4.179
Vorderingen op aandeelhouder gemeente Amersfoort	2.154	1.158
Overlopende activa	12	40
	<u>5.941</u>	<u>6.093</u>
Handelsdebiteuren		
Debiteuren	626	817
Voorziening dubieuze debiteuren	-236	-101
	<u>390</u>	<u>716</u>

(in duizenden euro's)

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
Vorderingen op groepsmaatschappijen		
NV SRO	<u>3.385</u>	<u>4.179</u>
De vorderingen op groepsmaatschappijen betreft de onderlinge rekening courant verhoudingen.		
Overlopende activa		
Vooruitbetaalde bedragen	7	20
Te ontvangen bedragen	<u>5</u>	<u>20</u>
	<u>12</u>	<u>40</u>

6. Liquide middelen

De liquide middelen zijn vrij opneembaar.

(in duizenden euro's)

7. Eigen vermogen

	Geplaatst kapitaal	Overige reserves	Onverdeelde winst	Totaal
Stand per 1 januari 2017	18	1.107	620	1.745
Onverdeeld resultaat boekjaar	-	-	271	271
Verdeeld resultaat voorgaand boekjaar	-	620	-620	-
Betaalbaar gesteld dividend	-	-620	-	-620
Stand per 31 december 2017	<u>18</u>	<u>1.107</u>	<u>271</u>	<u>1.396</u>

Aan de aandeelhouders wordt voorgesteld om de winst over 2017 ad € 270.927 uit te keren als dividend. In afwachting van de goedkeuring van dit voorstel door de algemene vergadering is dit voorstel nog niet in de jaarrekening verwerkt maar opgenomen onder de post onverdeelde winst.

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
Geplaatst kapitaal		
Geplaatst en volgestort zijn 18 gewone aandelen nominaal € 1.000,00	<u>18</u>	<u>18</u>
	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Overige reserves		
Stand per 1 januari	1.107	1.107
Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	620	6
Betaalbaar gesteld dividend	-620	-6
Stand per 31 december	<u>1.107</u>	<u>1.107</u>

(in duizenden euro's)

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Onverdeelde winst		
Stand per 1 januari	620	6
Verdeeld resultaat voorgaand boekjaar	-620	-6
Onverdeeld resultaat boekjaar	<u>271</u>	<u>620</u>
Stand per 31 december	<u><u>271</u></u>	<u><u>620</u></u>

Aan de aandeelhouders wordt voorgesteld om de winst over 2017 ad € 270.927 uit te keren als dividend. In afwachting van de goedkeuring van dit voorstel door de algemene vergadering is dit voorstel nog niet in de jaarrekening verwerkt maar opgenomen onder de post onverdeeld resultaat.

(in duizenden euro's)

8. Voorzieningen

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
Overige voorzieningen		
Groot onderhoud gebouwen	4.110	3.902
Personeelsregelingen	339	233
	<u>4.449</u>	<u>4.135</u>

	<u>Stand per 1 januari 2017</u>	<u>Dotatie</u>	<u>Onttrekking</u>	<u>Stand per 31 december 2017</u>
Groot onderhoud gebouwen	3.902	1.186	-977	4.110
Personeelsregelingen	233	193	-87	339
	<u>4.135</u>	<u>1.379</u>	<u>-1.064</u>	<u>4.449</u>

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
9. Kortlopende schulden		
Onderhanden projecten	359	416
Vooruitontvangen bedragen	397	278
Crediteuren	379	252
Vennootschapsbelasting	80	98
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	316	292
Schulden terzake van pensioenen	62	53
Overige schulden en overlopende passiva	552	689
	<u>2.145</u>	<u>2.078</u>

Vooruitontvangen bedragen

Vooruitontvangen bedragen	347	231
Waarborgsommen	50	47
	<u>397</u>	<u>278</u>

(in duizenden euro's)

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
Vennootschapsbelasting		
Vennootschapsbelasting dit jaar	<u>80</u>	<u>98</u>
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	39	-
Loonheffing en premies sociale verzekeringen	<u>277</u>	<u>292</u>
	<u>316</u>	<u>292</u>
Vakantiegeld en -dagen		
Overige schulden	1	-
Te betalen vakantiegeld en -dagen	<u>357</u>	<u>391</u>
	<u>358</u>	<u>391</u>
Overlopende passiva		
Overlopende passiva	<u>194</u>	<u>297</u>

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN EN ACTIVA

Voorwaardelijke verplichtingen

Fiscale eenheid

De vennootschap maakt deel uit van de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting en omzetbelasting van NV SRO; op grond daarvan is de vennootschap hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschuld van de fiscale eenheid als geheel.

De fiscale eenheid bestaat uit:

SRO Bunschoten B.V. te Amersfoort

SRO Leusden B.V. te Amersfoort

SRO Nijkerk B.V. te Amersfoort

SRO Services B.V. te Amersfoort

SRO Vastgoed B.V. te Amersfoort

SRO Amersfoort B.V. te Amersfoort

SRO Kennemerland B.V. te Amersfoort

SRO Zandvoort B.V. te Amersfoort

SRO Zandvoort maakt alleen deel uit van de fiscale eenheid voor de omzetbelasting.

(in duizenden euro's)

Niet verwerkte verplichtingen

Claims

Naar aanleiding van de brand in de Elleboogkerk in oktober 2007 is bij het gerechtshof Amsterdam een civiele procedure aanhangig waarin de rechtsvraag centraal staat of de vennootschap gehouden is om aan kunstverzekeraars de schade te vergoeden van in hoofdsom circa € 4,24 mio, te vermeerderen met rente en kosten, die door de kunstverzekeraars is uitgekeerd aan de eigenaars van de beschadigde kunstwerken. In eerste aanleg zijn door de rechtbank Utrecht bij eindvonnis van 13 juni 2013 de vorderingen van kunstverzekeraars afgewezen. De kunstverzekeraars hebben hoger beroep ingesteld tegen het vonnis van de rechtbank Utrecht. De appelprocedure is aanhangig bij het gerechtshof Amsterdam. De zaak staat voor arrest.

Ongeval zwembad

Naar aanleiding van een ongeval in een van de zwembaden is SRO aansprakelijk gesteld voor de gevolgen van dit ongeval. De aansprakelijkheidsverzekeraar van de vennootschap gaat hiertegen verweer voeren.

(in duizenden euro's)

6 TOELICHTING OP DE WINST-EN-VERLIESREKENING OVER 2017

10. Netto-omzet

Onder de netto-omzet worden verantwoord: de horeca opbrengsten, huren en pachten, opbrengsten zwemactiviteiten, de in het boekjaar gemaakte kosten van projecten en deel van de winst, en overige inkomsten. De netto-omzet is in 2017 ten opzichte van 2016 met 11,7% gedaald.

11. Overige bedrijfsopbrengsten

De ontvangen exploitatiebijdragen van de gemeente Amersfoort worden hier verantwoord.

12. Kosten exploitatie en andere externe kosten

Hier worden de kosten verantwoord van de uitbestede werkzaamheden zoals: huren, energie, inkoop horeca, inkoop materialen, verzekeringen, belastingen en heffingen.

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
13. Personeelskosten		
Lonen en salarissen	4.380	5.002
Sociale lasten	407	456
Pensioenlasten	530	498
Overige personeelskosten	<u>2.796</u>	<u>2.418</u>
	<u>8.113</u>	<u>8.374</u>

Bezoldiging van (voormalige) bestuurders en commissarissen

In het verslagjaar werden geen vergoedingen toegekend aan bestuurders en aan commissarissen. Gedurende het verslagjaar zijn geen voorschotten en kredieten verstrekt, noch zijn enige verplichtingen aangegaan.

Personeelsleden

Bij de vennootschap waren in 2017 gemiddeld 99,36 personeelsleden werkzaam, berekend op fulltimebasis (2016: 106,28).

14. Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

Vennootschapsbelasting	<u>-80</u>	<u>-133</u>
------------------------	------------	-------------

(in duizenden euro's)

Buitengewoon resultaat

15. Belastinglatentie

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Belastinglatentie	<u>-16</u>	<u>242</u>

SRO is met ingang van 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. De bedrijfseconomische en fiscale boekwaarde wijken af van elkaar. In 2016 is de vorming van de actieve belastinglatentie verantwoord en in de volgende jaren de mutatie op deze latentie.

(in duizenden euro's)

7 OVERIGE TOELICHTING

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen gebeurtenissen plaatsgevonden welke hieronder vermeld moeten worden.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2016

De jaarrekening 2016 is vastgesteld in de algemene vergadering gehouden op 11 mei 2017. De algemene vergadering heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel.

Bestemming van de winst 2017

Aan de aandeelhouders wordt voorgesteld om de winst over 2017 ad € 270.927 uit te keren als dividend. In afwachting van de goedkeuring van dit voorstel door de algemene vergadering is dit voorstel nog niet in de jaarrekening verwerkt maar opgenomen onder de post onverdeelde winst.

OVERIGE GEGEVENS

OVERIGE GEGEVENS

1 Statutaire regeling winstbestemming

De winstbestemming vindt plaats overeenkomstig artikel 19 van de statuten. Daarin wordt bepaald dat de winst, zoals die blijkt uit de vastgestelde winst-en-verliesrekening, geheel ter beschikking staat van de aandeelhouders.

2 Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2016

De jaarrekening 2016 is vastgesteld in de algemene vergadering gehouden op 11 mei 2017. De algemene vergadering heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel.

3 Voorstel bestemming resultaat 2017

Aan de aandeelhouders wordt voorgesteld om de winst over 2017 ad € 270.927 uit te keren als dividend. In afwachting van de goedkeuring van dit voorstel door de algemene vergadering is dit voorstel nog niet in de jaarrekening verwerkt maar opgenomen onder de post onverdeelde winst.

SRO Amersfoort B.V.

(in duizenden euro's)

4 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouders van SRO Amersfoort B.V.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van SRO Amersfoort B.V. te Amersfoort gecontroleerd.

WIJ CONTROLEERDEN	ONS OORDEEL
De jaarrekening bestaande uit: 1. de balans per 31 december 2017; 2. de winst-en-verliesrekening over 2017; en 3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.	Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van SRO Amersfoort B.V. op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van SRO Amersfoort B.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ het bestuursverslag;
- ▶ de overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ alle informatie bevat die op grond van titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens op pagina nr. 31 in overeenstemming met titel 9 Boek 2 BW.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Utrecht, 25 april 2018

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g.

R.W.A. Eradus RA
